

Notitie

Referentienummer
324627

Datum
10 april 2014

Kenmerk
Concept

Betreft
Quicksan Archeologie Ansjoviskade

Inleiding en historisch kader

Het plangebied Ansjoviskade ligt op de noordelijke oever van het Kanaal Schagen – Kolhorn in de Waardpolder aan de overzijde van de historische kern van Kolhorn. Het gebied is recentelijk heringericht waarbij (aanzienlijke) ontgravingen hebben plaatsgevonden, zoals de realisatie van een haven / waterpartij. Binnen het plangebied is tevens een sanering uitgevoerd. Het terrein heeft ongeveer een halve eeuw bedrijvigheid (supermarkt, kleine bedrijfjes en woningen) gekend.

Het oude Kolhorn ligt aan de binnenzijde van de Westfrieze Omringdijk. Deze omringdijk is in de Late Middeleeuwen aangelegd. Tot halverwege de 19e eeuw lag Kolhorn nog aan de Zuiderzee en maakte het plangebied deel uit van dit water en oeverzone. In 1847 kwam de Waardpolder door inpoldering droog te liggen. De naastgelegen Polder Wieringerwaard (thans in aanblik één landschap) werd al in 1610 ingepolderd. Het plangebied maakte vanaf de inpoldering deel uit van de kade en oeverzone van het kanaal en het Kolhornerdiep. Het terrein bleef lange tijd onbebouwd en maakte tot in de jaren 1930 deel uit van landbouwgronden. Raadpleging van oud kaartmateriaal toont halverwege de jaren 1930 voor het eerst een weg die thans de noordelijke grens van het plangebied vormt. Halverwege de 20^e eeuw wordt het terrein bebouwd en in gebruik genomen voor bedrijvigheid.

Afbeelding 1 Uitsneden oude kaarten met in rood kader het plangebied

Archis2

Raadpleging van het informatiesysteem Archis2 van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed toont dat het plangebied volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden binnen een zone ligt met een middelhoge kans op het kunnen aantreffen van archeologische waarden.

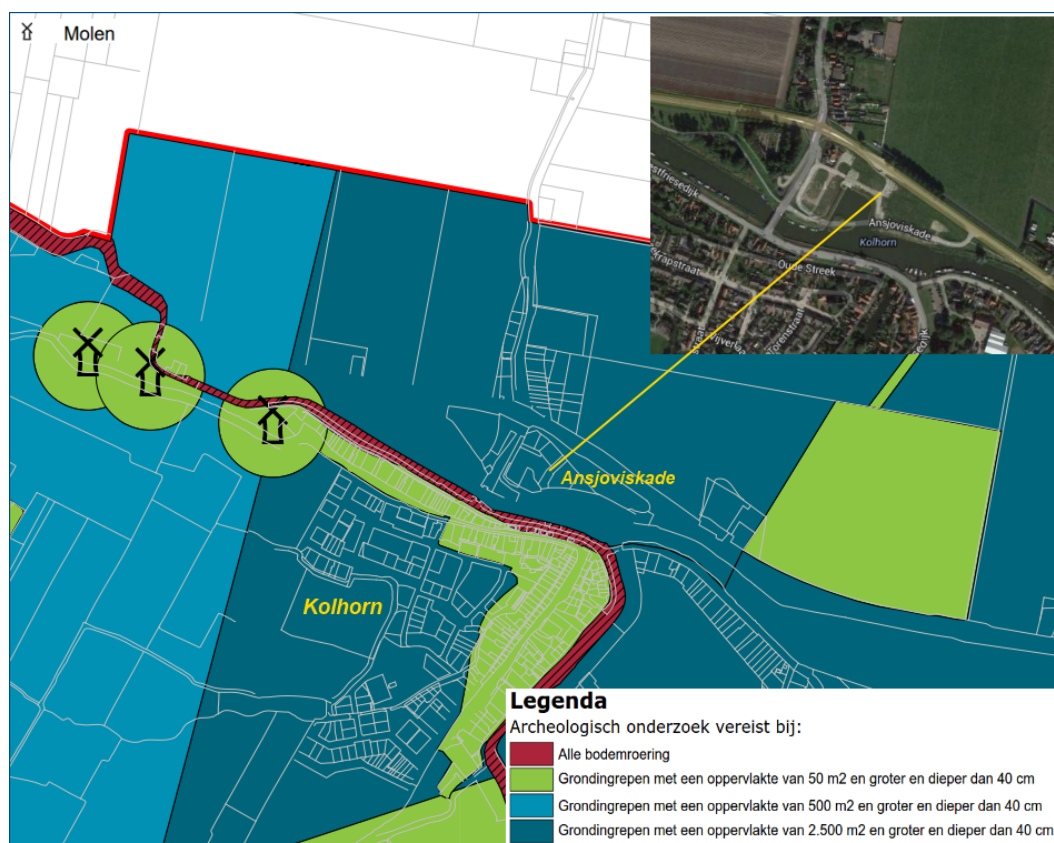
Volgens de Archeologische Monumentenkaart (AMK) ligt er binnen het plangebied geen archeologisch monument. Het dichtstbijzijnde AMK-terrein is de historische kern van Kolhorn (AMK-nr: 14582). Dit betreft een terrein van hoge archeologische waarde waarvan als vanzelfsprekend de kans op het kunnen aantreffen van bewoningssporen vrijwel zeker is. Even ten oosten van het

plangebied ligt nog een AMK-terrein van hoge waarde (AMK-nr: 10656). Ter plaatse van dat terrein zijn archeologische sporen van twee nederzettingsterreinen uit de Late Nieuwe Steentijd (2.850 - 2.000 v.Chr.) aangetroffen en nog maar ten dele onderzocht. Binnen dit terrein en doorlopend ten noorden daarvan, zijn daarnaast ook (geërodeerde) resten van een dijk (AMK-nr: 10818) uit de Late Middeleeuwen aangetroffen. Mogelijk betreft het een voorloper van de Westfriese omringdijk.

In of nabij het plangebied zijn tot nog toe geen archeologische waarnemingen (bijvoorbeeld vondsten) gemeld in Archis. Het plangebied grenst aan een archeologische onderzoeksmelding (CIS-code: 60000) naar de waterweg en oevers van het Kanaal Schagen – Kolhorn. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Grontmij. Dat onderzoek is wat betreft inhoud en aanbeveling niet of nauwelijks van directe invloed op het archeologisch aspect van het onderhavige plangebied.

Gemeentelijk beleid Hollands Kroon

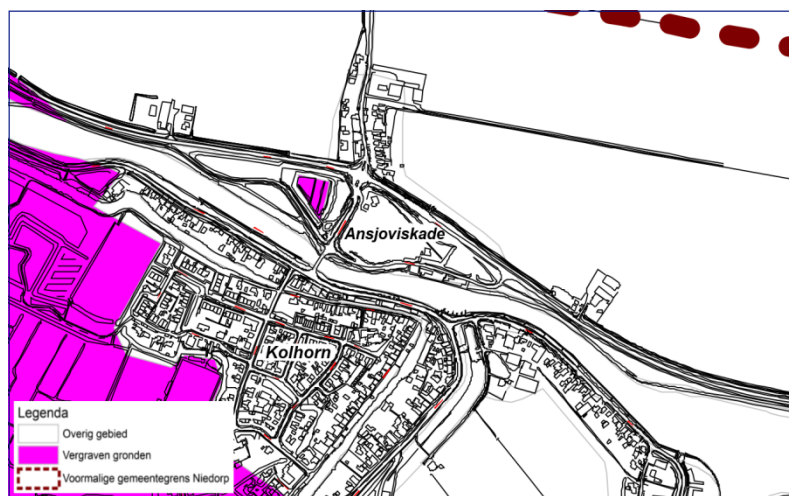
Het gemeentelijk archeologiebeleid is op het moment van het schrijven van deze korte inventarisatie (quickscan) nog niet vastgesteld. Het plangebied is in 2012 als gevolg van een nieuwe gemeentelijke herindeling binnen de gemeente Hollands Kroon komen te liggen, waar deze eerst binnen de gemeente Niedorp lag. Binnen deze quickscan archeologie is daarop het oude archeologiebeleid van de voormalige gemeente Niedorp gebruikt. Onderstaande afbeelding 2 is een uitsnede van de archeologische beleidsadvieskaart van Niedorp. Daarop ligt het plangebied Ansjoviskade in een zone waar archeologisch onderzoek vereist is bij ingrepen met een oppervlakte van 2.500 m² en groter en dieper dan 40 cm (zogenaamde categorie 4). In principe is de archeologische verwachting in deze zone laag tot middelhoog, doch zijn er in deze zone wel resten uit het Laat-Neolithicum aangetroffen (zie eerder). Daartoe dient bij de grotere ingrepen een archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden.

Afbeelding 2 Uitsnede van de archeologische beleidsadvieskaart gemeente Niedorp.

Het archeologiebeleid van de (nieuwe) gemeente Hollands Kroon is echter in een vergevorderd stadium en er zullen vermoedelijk geen grootschalige wijzigingen doorgevoerd gaan worden tussen nu en de toekomstige vaststelling daarvan. De gemeente Hollands Kroon¹ heeft het conceptbeleid ter beschikking gesteld². Daarop heeft het plangebied een zelfde archeologieregiem gekregen (2.500 m² en >40 cm) als het oude beleid.

In aanvulling op de beleidsadvieskaarten bestaat er voor de oude gemeente Niedorp ook een kaart waarop veel vergraven en geëgaliseerde gronden / gebieden staan aangegeven.³ Deze kaart is echter niet leidend of sluitend en actueel, maar geeft desondanks een aardige indicatie

Afbeelding 3 'Ontgravingenkaart'

van grotere zones en de daaraan gerelateerde archeologische verwachting van een plangebied. Op de kaart staat het plangebied Ansjoviskade niet aangegeven als vergraven of geëgaliseerd. Recentelijk hebben er echter wel diverse ontgravingen (haven / sanering) plaatsgevonden. Die bodemingrepen zijn echter van latere datum dan deze kaart.

Conclusie en advies archeologie

Op basis van de geraadpleegde archeologische informatiebronnen als Archis2 en het (oude) gemeentelijk archeologiebeleid, heeft het plangebied een redelijke kans op de aanwezigheid van archeologische waarden. Daarmee lijkt het verlangen of eisen van een archeologisch onderzoek voorafgaand aan de toekomstige bodemingrepen / nieuwbouw gerechtvaardigd. Echter hebben binnen het plangebied Ansjoviskade in de afgelopen jaren al diverse ontgravingen (aanleg haven / waterpartij) en een sanering plaatsgevonden. Daarnaast heeft het plangebied een halve eeuw bedrijvigheid en daarmee gepaard gaande grondroeringen gekend (bestrating, kabels en leidingen). De diverse bouwwerken met bijbehorende infrastructuur zijn thans gesloopt en geruimd, waarop het plangebied in zekere mate bouwrijp is opgeleverd. De verwachting dat er in de ondergrond van het plangebied Ansjoviskade nog een intact sporenniveau of archeologisch interessante grondlagen voorkomen, lijkt op basis van het voorgaande dus laag. Er wordt daarom geadviseerd geen beperkingen op te nemen in het nieuw op te stellen bestemmingsplan voor wat betreft het aspect archeologie. De bodemingrepen kunnen wat betreft de archeologie zonder beperkingen worden uitgevoerd. Uiteraard laat dat onverlet dat indien tijdens de grondwerkzaamheden toch archeologische of cultuurhistorische waarden, vondsten en/of sporen worden aangetroffen, direct contact moet worden opgenomen met het bevoegd gezag in het kader van de wettelijke meldingsplicht (Monumentenwet 1988, artikel 53 en 54).

Dit advies dient te worden voorgelegd aan de bevoegde overheid; de gemeente Hollands Kroon.

Opgesteld door: drs. J. Bex (archeoloog Grontmij).

¹ De heer W. Langedijk (contactpersoon archeologie gemeente Hollands Kroon).

² Omdat deze nog niet is vastgesteld, wordt in dit document geen afbeelding daarvan overgenomen.

³ Ter beschikking gesteld door de Cultuurcompagnie / contactpersoon mevrouw drs. C. Nyst.